

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Homilia Tertia. Prosequimur B. Virginis Præsentationem, oblatione[m] ab eius parentib. in Templo factam, dum illa[m] Deo, tamqua[m] aureum vas preciosissimis gemmis ornatum, in diuinum eius obsequium ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51414)

vinere, in nuptiam te manere pateretur? ait, continuo respondisse: Ideo fortasse defecit, ne quis impedimentum posset afferre. Quid plura meminerint quales parentes religiosæ vitæ, aut cœlibatus statum filiis suis prohibentes, per similes exsistere tùm Pharaoni, & reliquis Aegyptiis prohibentibus Israelitis exitum à captiuitate Aegyptiacâ, & ingressum in terram promissionis; tùm etiam impio Herodi, quia sicut ille Christum recens natum acriter persequutus fuit, ita ipsi eundem in animis filiorum per propositum vitæ religiosæ recens conceptum herodiana crudelitate enecare contendunt. Meminerint deinde D. Hieronymum aduersus Heluidium tam piè, quàm acurè dixisse: Virgines fructus esse nuptiarum; unde meritis steriles se putare debent, si nullum hunc non producant, fecundos verò, cum qui virginitatem colant, filios, filiasque protulerint: immò addit D. Hieronymus pro sua insigni picta te in epistola ad Furiam, parentes non implere mensuram nominis patris, aut matris, dum filios, aut filias Deo rō consecrant: Pater, inquit, impleat nomen suum, lateris filiam genuisse Christo, non saeculo: Ad extremum meminerint huiusmodi parentes, ingressum religionis suis filiis interdicentes, in extremo Dei iudicio rationem reddituros non solum peccatorum, quæ propter permanentiam in saeculo commiserunt, sed, & bonorum operum, quæ religionem ingredientibus, effecturi forent, vt Regis Achab historia ad amissum representat. Nam 4. Reg. 9. cum Iehū iudex à Deo creatus esset contra impietatem Regis Achab, eo, quod iniuste occidisset Naboth, ait sacer textus, Regem Achab morte plectendum esse pro sanguine Naboth, & pro sanguine filiorum eius. & tamen certum est, nullum eius filium occidisse, ait nihilominus filiorum eius sanguinem effudisse, quia præmatura, & anticipata patris morte gerendam ab eo prolem impediuir; non secus, qui filios religiosam vitam agere prohibent, omnium bonorum for-

tus, quos in religione edituri essent, sibi in extremo Dei iudicio fore imputandos, ceterò sciat. Cui sit honor, & gloria in saecula saeculorum. Amen.

HOMILIA III.

Prosequitur B. Virginis Presentationem, & oblationem ab eius parentibus in Templo factam, dum illam Deo, tanquam aureum vas preciosissimis gemmis ornatum, in diuinum eius obsequium obtulerunt.

VM Beata Virgo non solum paritura esset Templi Dominum, sed, & propriis sanguinis sui expeasis edificatura templum illud deitatis, humanū Christi corpus, quod, Templum ipse vocauit: Soluite templum hoc, & iterum reedificabo illud: nulli aptius commemorari debuit, quàm in templo Domini; & ideo Spiritus sanctus ad id eam inuitans, nunc ei dicebat: Veni in hortum meum, soror mea sponsa, veni electa mea, & ponam in te thronum meum; nunc illi suggererebat: Audi filia, & vide, & inclina aurem tuam, & obliuiscere populum tuum, & domum patris tui, & concupiscet Rex decorem tuum. Audiuit sanè B. Virgo Dominum sibi loquentem, & vt audiens subaudiret, ac diuinæ vocationi citius obsecundaret, parentes suos sollicitabat, vt, quæ iam triennis esset, sanctissimæ Triadi absque vlla mora illam in templo presentarent, debitamque Deo ipsius oblationem non vltra differrent. Marianis precibus parentes Virginis annuentes, confestim dilectissimam filiam in templum adduxerunt, preciosissimam, & inestimabile illud munus religiosè, & liberaliter Domino donantes. Sanè, licet Deus ditissimus sit, nec nostris indigeat muneribus, vt cecinit ipse Dauid: Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges: placet nihilominus ei, vt in supremi dominij illius recognitionem,

Exod. 5.

Matth. 2.

D. Hierony.

D. Hierony.

4. Reg. 9.

tionem, quæ de munificentissima eius manu accepimus, liberaliter ei tribuamus, alioquin non semel repulsam patiemur, quia, ut dixit Ouidius:

*Ipse licet venias muis comitatus Homere,
Si nihil atuleris, ibis Homere foras.*

Hoc Dei ingenium, cum non ignorassent sacri Mariæ parentes, Deo placendissimi, charissimam filiam suam, velut sacrum quoddam vas, diuino ministerio aptissimum, Deo consecrarunt. Diuina eloquia referunt, Regē Balthasarem sacra Templi vasa prophanasse, dum illa in lautum conuiuium adduxit, quibus coniuicæ ad inuicem sibi vinum propinabant. Eadem sacræ Scripturæ monumenta commemorant, Menelaum vasa domus Domini diuino cultui dicata sacrilego ausu sibi vsurpasse: at parentum Virginis summa erga Dominū, & Templum illius religio eò peruenit, ut à prophanandis, vel eripiendis sacris vasibus templi, tam longè religiosus eorum animus abelleret, ut potius, præter alia muneza, quæ singulis annis templo offerrebant, sacrum hoc, & animatum vas immaculatæ Virginis ad eius ministerium Deo sacrarent.

Olim Ieremiæ lachrymanti ob ruinam generis humani Dominus dixit: *Descende in domum figuli, & ibi audies verba mea:* continuò ille in domum figuli se contulit, ingressusque est eo tempore, quo vas iam factum cecidit in terram: & dissipatum est vas, quod: *ipse faciebat è luto manibus suis:* tunc figulus ex eodem luto, apponens illud in rota, alterum vas confinxit: *Conuersusque fecit illud vas, alterum, sicut placuerat in oculis eius, ut faceret:* Visio hæc Ieremiæ adamussim ante oculos nobis ponit instabilitatem, & fragilitatē Euz, fortitudinemque & stabilitatem Mariæ; fecit Deus Euam, quæ vas adeò fragile fuisse noscitur, ut, Diabolicæ suasionis vento in illam flante, continuò confringeretur; peccato enim cōsentiens, subordinatio illa sensus ad rationem, quæ iustitia originalis ei conferebat, pœnitus

corrui: & dissipatum est vas: *Fluius vasis calus grauis adeò fuit, ut, & peccati Adæ, & posterorum illius origo fuerit: quod Ieremias considerans, non poterat à lachrymis se temperare: ut tamen Deus solaretur illum, ex eadem lutea massa generis humani aliud mirabile vas confecit, nempe beatam Virginem, per quam iactura illius primi calus mirum in modum instauraretur: vnde Ecclesiasticus eam vocauit: *Vas admirabile, opus excelsi:* & meritò quidem; est enim vas illud vnicum, in quo manna humanitatis Christi postum fuit ad seruandum illud in cibū animarum; est vas nouum Deo exhibitum, in quo sal diuinæ, ac increatæ sapientiæ ad sanandas aquas humanæ generationis, ne vltra in eis mors, & sterilitas spiritalis grassaretur, depositum fuit: est vas aureum de pecunijs Templi Domini, hoc est, ex proprijs, & potissimis Christi meritis fabricatū; est vas purissimum, ex argento ab omni peccati rubigine præseruatum; est vas mundum habens operculum diuinæ protectionis, & desuper legaturam superuentionis Spiritus sancti in eam; est vas castorum in excelsis in firmamento cæli resplendens; est vas altissime suspensum in solio gloriæ, Domus Patris sui; est vas conflatum à fabro, sufflante in igne prunas, & proferente illud in opus suum, nempe in opus incarnationis Christi, & redemptionis humanæ: est vas à Deo fabricatum, sicut placuerat in oculis eius, ut faceret; est vas vile in domo Dei, in quo gloriatur Deus, qui possidet illud: tãdem est quasi vas auri solidum, ornatū omni lapide precioso: bene quidem ait solidum, quia in reliquis fœminis, ut concipiant, virginitatis claustra violantur, & parturientes præ nimio dolore, quasi franguntur; beata autem Virgo instar solidissimi vasis aurei, tanta fuit soliditate prædita, ut, nec conceptus, virginitatem, nec partus, integritatis eius clausuram distrumperet, sed inuolata potius, integerrima, ac solidissima semper maneret. Fateor hæc*

K k omnia

omnia huius virginis vas excellentiam non parum ostentare; duo tamen reliquis omnibus mirabiliorum valde illam commendant.

Primum est, quod, cum, communi Philosophorum sententia id approbante, continens maius sit suo contento, unde, si videtis vas, quod liquorem duplo, aut quadruplo se maiorem contineret, omnes nos in magnam admirationem raperet; è contrà verò omnino hic accidit: nam, dum Deus sub humana carne delitescens angusto Virginis Mariæ utero continetur, tantò quidem contentum est maius suo continente, quanto Creator excedit creaturam; infinitum, finitum; immensum, id, quod certis terminis circumscibitur: unde Ecclesia Catholica tanti operis admiranda in ea verba prorumpit: *Quibus te laudibus efferam, nescio, quia quem cæli capere non poterant, tuo gremio contulisti. Secundum, quod valde admirabile reddit hoc factum vas, illud sanè putauerim esse, quod, sicut stupendum in omnium oculis esset, intueri vas aureum, quod vndique perfectè clausum, non minus facile suum effunderet liquorem, quam si te vera apertum, & absque vllò operculo esset; ita summa admiratione dignum, nemo sanæ mentis inficiabitur esse, quod cum admirabile hoc vas sacratissimæ Virginis cœlestem Ambrosiam, ac diuinum nectar increatæ sapientiæ in se contineret, clausum tamen vndequeque Virginitatis clausura, facile nihilominus illud effuderit, dum absque vllò profusus dolore, sed potius summa animi lætitia Christum Dominum partriarit. Addit præterea Ecclesiast. vas illud admirabile ornatum esse omni lapide pretioso: sed, quidni ornari deberet vas, in quo seruandum erat cœlestis manna Verbi diuini? nam, si, vt Diuus Paulus, tanquam vas electum, portaret nomen I. E. V., iuxta illud: *Vas electionis est mihi iste, vt portet nomen meum coram regibus, & gentibus: preciosis adco virtutum mar-**

Ecc. Cathol. in offic.

Alcor. 9.

garitis diuini aurifex illud exornauit, consequens est, longè preciosioribus Deiparam Mariam exornasse, quæ vas electionis sibi erat, non vt, inquit Pauli solum nomen I. E. S. V. S., sed ipsum Iesum, Deum verum, & hominem in utero suo per nouem menses portaret. Est etiam & aliud mirabile excellentiæ discrimen in Paulinum, & Marianum vas, quod Paulus vas erat ad propinandum fidelibus, & infidelibus potum Evangelicæ doctrinæ; at beata Virgo vas fuit ad id, speciali Dei consilio deputatum, vt Christo infanti potum lactis vberè de cœlo pleno propinaret. In cuius figuram apud Genesim lego, Iosephum specialem quandam scyphum habuisse, in quo & bibeat, & augurabatur: ipse est, in quo bibit Dominus meus, & in quo augurari solet: non secus verus Ioseph, Christus Dominus, beatissimam Virginem in scyphum, & preciosissimum vas sibi elegit, vt in eo lacteum liquorem ebiberet, vitam quidem dantem, non mortem inferentem, inquit vas illius lacte pleni, quod Iahel Sifaræ potandum obtulit, vt in eo, velut alter Ioseph, per multa prophetico spiritu Mariano ore promens, sapientissimè auguraretur: prout ex Cantico Magnificat satis liquet, qui Lucæ variis prophetis oraculis scaturit.

Sed iam videamus, quinam fuerint hi preciosi lapides, ac inæstimabiles gemmæ, quibus sacrum hoc Marianum vas fuit exornatum: Eas planè nobis indicarunt sanctus Hieronymus, & D. Bernardus: nam ille in epistola ad Nepotianum ait: *Vis scire, quales Dominus querat ornatus? habeo prudentiam, iustitiam, temperantiam, fortitudinem; his plagis celi includere, hec te quadriga in alium ferat, nihil hoc monili preciosius, nihil hac gemmarum varietate distinctius, & ornamento sunt, & tutamini. hæc Diuus Hieronymus: quibus persimilia sunt, quæ D. Bernardus scripsit, super Cantica: *Sic prudentia, sic temperantia, sic fortitudo, & si quæ sunt suo redemptoris virtutes aliæ, quid nisi margaritæ sunt quæ dantur in honore.**

Genes. 44.

Iudith. 4.

S. Hierony. epist. 52.

D. Bern. ser. 22. sup. Cant.

Bernardus in suo redemptoris

in honore.

in sponse ornatu splendore perpetuo coruscantes: diuersa ergo virtutum genera preciosi lapides fuerunt, quibus exornatum Marianum vas mirum in modum effulgebat. Aderat enim in eo Amethystus, qui animum vigilantem reddit: aderat lappis, virtutem habens contra incantationes; aderat Beryllus carulei coloris, qui mitem & benignum reddit illius possessorem: aderat Calcædonius, pallidi coloris carnis mortificationem denotans: aderat Carbunculus, qui nocte splendet, & instar ignis scintillarum, charitatis ignem non obscure designans: aderat Hyacinthus coloris cælestis, virtutem habens somnum immittendi, manifestum contemplationis symbolum: aderat Chrysolitus, auri colorem redolens, virtute præditus contra nocturnos timores, fortitudinem animi apud satis denotans: aderat Sardonix ad humilitatem inclinans: aderat Onychinus, tremulos faciens oculos, timoris illius manifesta imago, de quo Dauid: *Timete Dominum omnes sancti eius*: aderat Sardius, sanguinis fluxum restringens, & audacem reddens animum, virtutem animositatis adumbrans: aderat Adamas, inexpugnabilis animi imago: aderat Smaragdus, in quo viridis color, spei argumentum, effulget: aderat Topazius excitatæ iræ mitigandæ singularem vim habens: aderat Sapphirus, qui intensum sanguinis ardorem refrigerans, castitatem carnis incentiuam extinguentem perpicue significat: ac tandem (ut paucis multa comprehendam) *Omnis lapis preciosus, operimentum eius*: Mariam enim operiebat fides Patriarcharum, spes Prophetarum, charitas Apostolorum, constantia Martyrum, sobrietas Confessorum, sapientia Doctorum, castitas Virginum, diligentia Angelorum, illuminatio Archangelorum, quies Thronorum, magnitudo Dominationum, excellentia Principatum, seueritas Potestatum, potentia Virtutum, scientia Cherubinorum, necnon amoris incendium, quo Seraphici spiritus inardescunt;

ecce quàm bene Mariæ congruante præcitata Ecclesiastici verba: *Tanquam vas auri solidum ornatum omni lapide precioso.*

Hesiodus in illa sua secreta philosophia pulebram quandam Virginem describit à Diis summopere dilectam, cui singuli amoris gratia singula monilia liberaliter condonarunt, Apollo Musicen, Mercurius eloquentiam, Mars fortitudinem, Venus gratiam, Minerua sapientiam, Iuno singularem venustatem: hanc Virginem tantis dotibus ornatam, Pandoram, hoc est, *Donum omnium Deorum*, vocitabant. alij verò addunt, illam confictam fuisse, omnium Deorum Matrem esse. hæc quidem prophana, si in sacra conuertamus, non fabulosa, sed in beata Virgine verissima comperimus; cum tres diuinæ Personæ Mariam Deiparam summo amore prosequentes, tot cælestibus donis illam cumularint, ut ipsamet ore suo promat: *In me gratia omnis viæ, & veritatis, in me omnis spes viæ, & virtutis*: ac si diceret: in me primorum parentum iustitia originalis, in me columbina simplicitas Abelis: *Oculi tui columbarum*: in me somnus contemplationis Endoh: *Ne suscitetur, neque euigilare faciat dilectam, quoadusque ipsa velit*: in me iustitia magni illius Patriarchæ Noë: *Indumento iustitie circumdedisti me*: in me fides Abraham: *Beata, qua credidisti, quoniam perficientur in te, quæ dicta sunt tibi à Domino*: in me tolerantia patientissimi Iob: *Stabat iuxta Crucem Iesu Mater eius*: in me insignis pudicitia Rebeccæ: *Turbata est in sermone eius*: in me pulchritudo Særæ: *Tota pulchra es amica mea*: in me prudentia Abygailis: *Et cogitabat, qualis esset ista saluatio*: in me humilitas Liæ: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum*: in me virginitas Sunamytidis, quam nõ cognouit Rex, licet illam in coniugem accepisset: *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco*: in me tandem sollicita cura Marthæ, & ardens amor Magdalenæ:

Luce. 2.

Dicite dilectio, quia amore langueo: ecce, nullus lapis preciosus, nulla inestimabilis vnio, nulla fulgentissima gemma, nulla, quantum camque orientalis, ac summi valoris margarita in hoc Mariano vaso desideratur, ut reuera de ebat regiu vas, in quo filius Dei ad incarnationem purissimum sanguinem ebibit, & ad carnis assumptæ nutritionem, hinc potum, ut supra dicebam, bibiturus erat.

2. Tim. 2.

Cæterum, sermonem ad nostram institutionem conuertens, à vasis tamen metaphora minimè discedens, Paulina verba in memoriam reuocare oportet: In magna domo non solum sunt vasa aurea, & argentea, sed, & lignea, & fictilia: in hac autem magna domo Ecclesiæ Catholice iusti sunt vasa argentea, & aurea, in quibus preciosissimum diuinæ gratiæ balsamum, suauissimum odorem efflans, reconditur; peccatores verò sunt vasa lutea, & fictilia, quæ non nisi vitiatorum sceleres à longè scelerates continent; illi sunt vasa in honorem, isti in contumeliam, ut ait idem Paulus; illi sunt vasa vitæ, isti vasa interitus: Preparabit vasa mortis, sagittas suas ardentibus effecit: illi sunt vasa solida, isti fragilia: Cor fatui, quasi vas confectum, & omnem sapientiam non tenebit: illi sunt vasa misericordie, isti vasa iræ: Apertit Dominus thesaurum suum, & protulit vasa iræ suæ: illi sunt vasa plena, isti vacua. Illud autem interest inter vas plenum, & vacuum, quod illud tactum non sonat, istud autem si tangatur, tinnit, & personat: non secus iusti, tanquam vasa diuinæ gratiæ plena, si aduersitatibus tangantur: Non murmur resonat, non querimonia: ut apparet in Iobo, quem cum Deus lepra percussisset: Manus Domini tetigit me; ipse tamen, ut ait facer textus: nihil stultum loquutus est labijs suis contra Deum: è contra verò peccatores, tanquam vasa diuinæ gratiæ liquore vacua, quocumque dolore tangantur, continuò impatientissimis verbis crepitant, immò in blasphemias sacrilego ausu in magnam Christi iniuriam prorumpunt, cui, ob summam eius benignitatem, qui vasa iræ in multa patientia sustinet, sit honor, & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

Ad Rom. 9.

Psalm. 5.

Eccles. 21.

Ierem. 50.

Ecc. in offic.

mar. 19.

Iob. 19.

Iob. 1.

in infantili sua ætate Creatori suo seipsam obtulit, sermonem instituamus Ecce ergo hodierna die præ omnibus alijs pulchris formis, pulcherrimam Esther in conspectu regis Assueri, adeoque illi placens, ut ob eximium eius decorem in sponsam suam eam assumeret: e. c. regi nam Sabba sapientissimū Salomonē ad euntē, ac regalem eius aulā ingredientē, ut & munera illi offerat, & maiora recipiat, & abditissima cælestium rerum arcana sibi pandat: ecce tandem pulcherrimam Iudith templi Hierosolymitanum visitantem, ut de victoria Holofernis debitas gratias Deo reddat. cum enim B. Virgo in coeptione sua serpentis caput, hoc est peccatum originale, contriuisset, propter felicem hanc partem victoriam, oportebat, ut, non secus ac Iudith, pro gratiarum actione Hierosolymæ Templum inuiseret; at nō solum inuisit, sed se in eius obsequiū libentissime mancipauit. quod si, ut Diuus Gregorius dixit in moralibus: Omne, quod datur, ex dantis mente pensatur: non potuit Virginis oblatio, quæ ex ardentissima, ac superferaphica charitate

HOMILIA IV.

Agitur de oblatione, quam sui ipsius fecit triennis beata Virgo in templo Hierosolymitano: & de facili ascensu quindecim graduum: cuius occasione non pauca de profectu spirituali vitia traduntur.

E oblatione hucusque, qua B. Virginis parentes illā in Templo Deo sacrarunt, disseruimus, nunc oportet, ut de illa, quæ eadē sacerissima Virgo in infantili sua ætate Creatori suo seipsam obtulit, sermonem instituamus Ecce ergo hodierna die præ omnibus alijs pulchris formis, pulcherrimam Esther in conspectu regis Assueri, adeoque illi placens, ut ob eximium eius decorem in sponsam suam eam assumeret: e. c. regi nam Sabba sapientissimū Salomonē ad euntē, ac regalem eius aulā ingredientē, ut & munera illi offerat, & maiora recipiat, & abditissima cælestium rerum arcana sibi pandat: ecce tandem pulcherrimam Iudith templi Hierosolymitanum visitantem, ut de victoria Holofernis debitas gratias Deo reddat. cum enim B. Virgo in coeptione sua serpentis caput, hoc est peccatum originale, contriuisset, propter felicem hanc partem victoriam, oportebat, ut, non secus ac Iudith, pro gratiarum actione Hierosolymæ Templum inuiseret; at nō solum inuisit, sed se in eius obsequiū libentissime mancipauit. quod si, ut Diuus Gregorius dixit in moralibus: Omne, quod datur, ex dantis mente pensatur: non potuit Virginis oblatio, quæ ex ardentissima, ac superferaphica charitate